

Novi Svijet

PROSINAC 2013.

ISSN 1331-226X • Godina XLIX. br. 12/2013 • www.novisvijet.net • cijena 15 kn

POTREBAN JE
TAJFUN SOLIDARNOSTI

CHIARA LUBICH PRIPADA SVIMA

| OKUSI REFERENDUMA

SADRŽAJ

07

03 RIJEČ ČITATELJIMA

Povratak na izvore

04 RIJEČ ŽIVOTA

Prosinac

05 IZ ŽIVOTA

Ne smijemo stati!

06 SPECIJALNO

Aktualnost jednoga
davnog "Da"
Chiara Lubich pripada svima

18

10 INTERVJU

Žene i Crkva

13 U DUBINU

Naš Božić

14 DUHOVNOST JEDINSTVA

Početak avanture
„Da“ Bogu prvih fokolarina

16 DUHOVNOST I ŽIVOT ZAJEDNIŠTVA

Uvedeni u otajstvo

17 SUSRETI

Sunce nade u Sarajevu

20

18 SOLIDARNOST

Potreban je
tajfun solidarnosti
Kako sam preživio tajfun

20 AKTUALNO

Okusi referendumu
Pred izazovima nove kulture

24 ZARUČNICI

Programirani na ljubav

26 ISTAKNUTO

Važnost ustavne
definicije braka

Povratak na izvore

Proteklih je dana narod Pokreta fokolara u čitavom svijetu obilježio sedamdesetu obljetnicu njegovih početaka. Predsjednica Maria

Voce izrazila je osjećaje dva i pol milijuna pristaša kada je rekla da nakon sedamdeset godina možemo ponovo započeti. Pojasnila je da nije riječ o nostalgičnom pogledu u prošlost, već o povratku na izvore, kako bi u novom sjaju zablistao ideal jedinstva, dragocjena baština koju nam je Chiara ostavila.

Chiara Lubich 7. prosinca 1943. sama je izgovorila svoje "da" Bogu u ratom napačenom gradu Trentu. Danas su mnogi na njezinu putu, ne samo katolici već i pripadnici različitih crkava, religija i vjerski neopredijeljenih ljudi. Sedamdeset godina kasnije, 7. prosinca 2013., pred fokolarinama i fokolarinima okupljenima na susretu u Castel Gandolfo i pred mnogima drugima povezanim putem Interneta, Maria Voce je svečano potpisala formalni zahtjev za početak procesa beatifikacije Chiare Lubich. Podsjetila je kako je Chiara govorila da se ona ne može posvetiti sama, bez svojih sljedbenika. Zato je taj čin ujedno i poziv da svetost gradimo iz dana u dan u našemu životu, kako bismo doprinijeli da dođe na vidjelo zajednička svetost kojoj je Chiara težila.

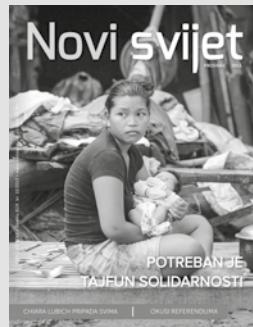
Tu nam u pomoć dolazi Božić. Da, jer sve je jednostavno i očaravajuće po put idile u rođenju Djeteta u srcu vjetrovite noći – u srcu noći svih vremena, pisao je Igino Giordani još 1944. Krist se može roditi svakoga dana, kao što se rodio jedne noći u Betlehemu. Traži samo da ga ne odbijemo, nego da mu gostoljubivo otvorimo srce, makar bilo prljavo kao staja. On će se pobrinuti da ga preobrazi u hram prepun anđela.

Srce će nas potaknuti da izađemo iz sebe i krenemo prema materijalnim i duhovnim periferijama. Takvim su djelovanjem obilježeni počeci karizme u Trentu. Današnje Djelo može učiniti neusporedivo više; može pokrenuti i pokreće "tajfune solidarnosti" u smjeru Filipina, Sardinije, Sirije, Irana, Pakistana, Tajlanda, Centralnoafričke Republike, baš kao i u vlastito susjedstvo. Moć je u brizi, u ljubavi!

Đina Perkov

Novi svijet

MJESEČNIK POKRETA FOKOLARA
godina XLIX, br. 12 / prosinac 2013.

Naslovica:
Tajfun Haiyan
posijao je smrt i
bol u Filipinima,
ali i pokrenuo
solidarnost u
svijetu

Foto: Arhiv CN

UREDNIŠTVO I UPRAVA

Novi svijet, Franje Račkoga 30, 48260 Križevci,
tel.: (+385) 01 3691 290; fax: (+385) 01 3691 840;
e-mail: novi-svijet@kc.t-com-hr

IZDAVAČ I NAKLADNIK

Djelo Marijino - Pokret fokolara

GLAVNA UREDNICA

Đina Perkov

UREDNIČKO VIJEĆE

Đina Perkov, Sonja Eterović, Zdenko Horvat

TISAK

FEROPROMS d.o.o., Zagreb.

► Chiara Lubich

Ove su riječi jedan od onih izraza, bliskih svetom Pavlu, u kojima on želi i istodobno traži od Gospodina osobite milosti za svoje zajednice (usp. Ef 3,18; Fil 1,9). Ovdje za Solunjane traži milost da njihova uzajamna ljubav uvijek raste i obiluje. To nije neki skriveni ukor, kao da uzajamne ljubavi nije bilo u njihovoj zajednici, nego je pozivanje na zakon što ga ljubav sadrži u sebi, a to je stalna rast.

"VAMA PAK GOSPODIN DAO TE JEDNI PREMA DRUGIMA I PREMA SVIMA RASLI I OBILOVALI LJUBAVLJU KAKVA JE I NAŠA PREMA VAMA."

Ljubav je središte kršćanskoga života i ako se ne razvija, to se osjeća u cijelom životu kršćanina; on slabi a može i nestati.

Arhiv CIL

PROSINAC 2013.

**"VAMA PAK
GOSPODIN
DAO TE JEDNI
PREMA DRUGIMA
I PREMA SVIMA
RASLI I OBILOVALI
LJUBAVLJU
KAKVA JE I NAŠA
PREMA VAMA."**

(1SOL 3,12)

Nije dovoljno što smo, obasjani svjetлом milosti, razumjeli zapovijed ljubavi prema bližnjemu, a niti to što smo u oduševljenju okusili njezine poticaje i zanose na početku našega obraćenja na evanđelje. Ona treba rasti i biti uvijek živa, aktivna i djelotvorna. To će se dogoditi ako sa sve većom spremnošću i velikodušnošću uspijemo uočiti različite prigode što nam ih život svakodnevno nudi.

**"VAMA PAK GOSPODIN DAO TE JEDNI
PREMA DRUGIMA I PREMA SVIMA RASLI
I OBILOVALI LJUBAVLJU KAKVA JE I
NAŠA PREMA VAMA."**

Sveti Pavao smatra da kršćanske zajednice trebaju posjedovati svježinu i toplinu prave obitelji.

Zato možemo shvatiti namjeru apostola da ih zaštiti od opasnosti koje im najčešće prijete: individualizam, površnost i osrednjost.

No sveti Pavao želi otkloniti još jednu veliku opasnost, usko vezanu uz

prethodne, a to je da se uljuljaju u sređen i miran život, ali zatvoren u sebe. On želi otvorene zajednice, jer je značajka ljubavi voljeti braću u vjeri i istodobno ići ususret svima, biti osjetljivi na probleme i na potrebe svih. Značajka je ljubavi znati prihvati svaku osobu, graditi mostove, uočavajući pozitivno i povezujući svoje želje i napore za dobrom s onima koji pokazuju dobru volju.

**"VAMA PAK GOSPODIN DAO TE JEDNI
PREMA DRUGIMA I PREMA SVIMA RASLI
I OBILOVALI LJUBAVLJU KAKVA JE I
NAŠA PREMA VAMA."**

Kako ćemo onda živjeti Riječ života ovoga mjeseca? Tako da i mi nastojimo rasti u uzajamnoj ljubavi unutar naših obitelji, na našim radnim mjestima, u našim crkvenim zajednicama ili udrugama, župama itd.

Ova Riječ života od nas traži obilnu ljubav, koja će znati nadići osrednjost i različite prepreke što dolaze od naše skrivene sebičnosti. Dovoljno je pomisliti na neke vidove ljubavi, pa da otkrijemo toliko prilika da ju živimo. To su: snošljivost, razumijevanje, uzajamno prihvatanje, strpljivost, spremnost na služenje, milosrđe prema pravim i navodnim nedostacima našega bližnjega, dijeljenje materijalnih dobara itd.

Ako u našoj zajednici bude takvo ozračje uzajamne ljubavi, sigurno je da će se njezina toplina nezaustavljivo proširiti prema svima. Tako će i oni koji još ne poznaju kršćanski život primijetiti njegovu privlačnost i vrlo lako, gotovo neprimjetno, biti njime zahvaćeni, te se osjetiti dijelom iste obitelji. ■

¹Objavljena u *Novom svijetu* br. 11/1994.

Osjećam da od 1. prosinca dišem punim plućima. Neki drugi zrak je oko mene; svježiji, nekako čišći. Nestao je onaj grč koji me prati još od dana kada smo kao obitelj posložili životne prioritete i odlučili ne slijediti "modernu" kulturu življenja. I doista, to je kao plivanje protiv struje. Sve je lako dok se samo izjašnjavaš da si katolik, teže je kad počneš živjeti. Posebice u ovo vrijeme, kada svijet ne dopušta kao normalno ono što je doista prirodno u ljudskim odnosima, posebice u braku između muškarca i žene.

Navikli smo već da nas smatraju nazadnima, da nas pitaju u kojem stoljeću mi zapravo živimo, da u nevjerici prebrojavaju našu djecu, da zadiru duboko u našu intimu i pitanjima nas dovode u neugodne situacije.

Ponekad nam je u takvim momentima teško biti mirotvorci i ostati u ljubavi, no čini mi se da je mirna savjest mjera tolerancije.

Posebice smo bili na meti oko rasprava i događanja vezanih za nedavno održani referendum. Moram priznati da nas je zatekla netrpeljivost na koju smo nailazili zbog činjenice da smo ZA brak kao zajednicu žene i muškarca. Pitali smo se je li doista zdravi razum nepostojeća kategorija u današnjem društvu. Način vođenja javne rasprave o pojedinim pitanjima kao i spremnost na iznošenje neistina zapanjili su nas.

Zbog djece sam izbjegavala pratiti televiziju i novine, ali bilo

Ne smijemo stati!

Idem na referendum. Ja sam ZA!

Javni događaj · Od U ime obitelji

Događaji stranice

Pridruži se

Možda

**Možda se sve
ovo i događa
zato da bismo
o braku
i obitelji
razgovarali,
iskristalizirali
što nam oni
znače i slavili
Boga koji im je
tvorac**

mi je dovoljno vidjeti "statuse" svojih "prijatelja" na Facebooku i onoga što su "dijelili". Nitko od onih PROTIV nije obrazložio svoj osobni stav. Da bar je, to bi mi pomoglo shvatiti zbog čega tolike uvrede, ponижavanja i omalovažavanja. Upravo to me potaklo da sam javno obrazložila svoje ZA i napokon smogla snage reći da sam povrijedena. Većinu reakcija sam dobila u inbox, i to onih koji su ZA, a svoje mišljenje nisu smjeli/htjeli javno iznijeti, bojeći se da nekoga ne povrijede ili da sami ne budu povrijedeni. Takvi smo mi, ponekad radije i šutimo o istini da ne bismo nekoga povrijedili. I sama sam ponekad takva. No, pitam se bi li i Isus tako postupio da je na našem mjestu? Upravo kad sam pomislila da sam ispala smiješna, jedna samohrana majka koja je bila jasno PROTIV, i to upravo zbog

izokrenutih riječi i izrečene navodne uvrede gospođe Željke Markić na račun samohranih roditelja, promijenila je svoje mišljenje – odnosno – progledala je. Zato osjećam da ne smijemo stati. Kao kršćani smo dužni reći istinu i djelovati pozitivno – s puno ljubavi.

Marija Jurić Zagorka je rekla: "Ako služite dobru, morate biti spremni da će se zlo buniti. To je život. Utakmica dobra i zla, poštenja s nepoštenjem". Upravo zbog kamenovanja i pogrda onih koji su ZA, postaje kristalno jasno zašto borba PROTIV gubi svaki svoj smisao. No možda se sve ovo i događa zato da bismo o braku i obitelji razgovarali, iskristalizirali što nam oni znače i slavili Boga koji im je tvorac, kako tvrdi meni draga osoba. ■

M. J.

Fouad ima 21 godinu. Nakon boravka u inozemstvu vraća se u svoj ratom zahvaćeni Libanon. Nekoliko kilometra od zračne luke zaustavljaju ga naoružani ljudi. U toj muslimanskoj zoni sukobi su učestali. Na njegovoj osobnoj karti čitaju da je kršćanin maronit. Prisiljavaju ga da ih slijedi te podvrgavaju ispitivanju, a zatim odvode na strijeljanje. Dok korača, s naporom nastoji smiriti tjeskobu, a onda odluči saslušati svog krvnika, štoviše, ljubiti bližnjega koji ga vodi na stratište. „Mora biti težak taj tvoj posao“, obrati mu se i započnu razgovor. Stigavši na odredište, vojnik se zaustavi, pogleda ga zbumjeno i zapovijedi: „Vraćamo se natrag!“ U komandi mu se približi neki čovjek i reče: „Imao si sreće, prije nekoliko dana su mu ubili brata“. Druga slika. „Sanjarim da odlazimo na obalu čekati izbjegličke brodove: odrasli dočekuju odrasle, a mi djecu“. Tako je

AKTUALNOST JEDNOGA DAVNOG "DA"

OVE GODINE 7. PROSINCA NAVRŠILO
SE 70 GODINA OD NASTANKA
POKRETA FOKOLARA ▶ **Aurora Nicosia**

jedanaestogodišnja djevojčica pred zajednicom Pokreta fokolara u Italiji izrazila svoju želju da učini nešto za izbjeglice koje neprestano pristižu na sicilijanske obale. Odrasli, mladi i djeca zajedno odlučuju izići ususret brojnim skupinama sirijskih izbjeglica koje prolaze kroz grad kako bi se domogle sjevera Europe, gdje će zatražiti politički azil. Gradski kolodvor je opskrbni centar: tu dobivaju odjeću, hranu i druge najnužnije stvari. Pripadnici Pokreta otvaraju svoje ormare, donose što bi im moglo

**Pokretu
fokolara
pripadaju ljudi
svih starosnih
dobi i svih
krajeva svijeta,
zauzeti i u
ratnim zonama
i u dodiru s
društvenom
odbačenošću.**

poslužiti, provode vrijeme s njima. Ranije uspostavljeno prijateljstvo s hodžom Abdelhafidom Kheitom, predsjednikom Islamske zajednice Sicilije, otvara vrata džamije, koja je u međuvremenu postala spavaonica, gdje je još moguće pronaći krevet, tuš, topli obrok. Nije dovoljno donijeti paket. Potrebno je odvojiti malo svog vremena i provesti ga s ovom braćom.

Mladen je privatni poduzetnik u Zagrebu. Vrijeme je tranzicije i nije lako održati se na tržištu. Dobio je ponudu za dobar posao, uz uvjet da dade „kuvertu“ nekim ljudima u lancu posredništva.

Razmjenivši pogled s kolegama, odlučuju odbiti posao. Čovjek koji im ga nudi ostaje zapanjen i u nedoumici. Objašnjavaju mu po kakvim načelima rade. On im povjerava: „Radim već dugo kao posrednik i još nisam naišao na nekoga tko bi odbio tako unosan posao zbog svojih načela - svaka vam čast!“ Od tog dana Mladen na početku poslovнog razgovora daje do znanja svojim partnerima na kojim osnovama želi raditi.

Neki odu, a neki sa zadovoljstvom zaključe posao.

OSAM RAZLOGA

Takve se priče nastavljaju po-svuda u svijetu. Povijest Chiare Lubich i početak Pokreta fokolara vezani su uz 7. prosinac 1943., kada je ova 23-godišnja djevojka odlučila darovati svoj život za ideal koji ne prolazi – Boga. Njemu se posvetila, bez drugih planova u srcu. Daleko je od nje bila svaka pomisao da osnuje pokret. Jer, kako i sama kaže, „olovka ne zna

što će napisati, kist ne zna što će naslikati, a skalpel što će oblikovati. Kada Bog odabere neku osobu da bi preko nje pobudio svoje djelo u Crkvi, ta osoba ne zna što ju čeka. Ona je samo sredstvo. To je bio i moj slučaj. "Tako je preko Chiare Lubich, sredstva u Božjim rukama, nastao katolički pokret, ali ne samo katolički, niti samo kršćanski. Po proširenosti je danas na prvom mjestu u svijetu.

Po riječima belgijskog sociologa Bennija Callebauta, taj se pokret zapravo nije trebao pojaviti, i to iz barem osam razloga. On obrazlaže kako je Pokret fokolara nastao kao laički pokret u vrijeme kada je u katoličkom svijetu dominirao kler; pobudili su ga mladi prije 1968., kada su sve društvene odluke donosili odrasli; osnovala ga je žena u vrijeme kada je dominirao muškarac; nastao je u okruju trećeg franjevačkog reda koji je u to vrijeme bio sinonim pobožnosti za starije žene; pojavio se kao duhovnost u Crkvi koja je tada više pozornosti posvećivala milostinji nego duhovnosti za laike; isticao je pozornost prema riječi Božjoj u vrijeme kada pretkoncilski katolici nisu imali biblijsku kulturu, pa je etiketiran kao protestantski; prakticirajući radikalno zajedništvo dobara, njegovi su članovi optuženi da su komunisti; nastao je u perifernom Trentu, a da bi se utjecalo na talijanski katolicizam, treba biti rođen u Rimu, Milanu, Firenci ili Torinu.

Ovaj pokret koji nitko nije očekivao, smatra Callebaut, stvara i u Crkvu unosi duhovnost koja promiče temu zajedništva.

EKONOMIJA I KOMUNIKACIJA

Njegovi su članovi uveli Boga u društvenu sferu prije nego što je iz nje izbačen, živjeli su globalizaciju prije nego je postala predmet razgovora, ali s osobitom značajkom. Francuska znanstvenica Virginie Alnet tumači: „Kad se govori o globalizaciji, prvenstveno se misli na ekonomsku, a potom na medijsku dimenziju. Pokret fokolara ima svoju osobitost na oba područja. Od samih početaka u njemu se prakticira zajedništvo dobara, a preko Ekonomije zajedništva otvara se prema vani, živeći oblike globalizirane ekonomije.

Pokret daje osobit prinos i na području medija. Chiara Lubich je od samih početaka koristila sredstva priopćavanja što ih je imala na raspolaganju, kako bi se u realnom vremenu ostvarila razmjena koja potiče na djelovanje, zahvaljujući proširenosti Pokreta po svijetu. Premda danas pred nekim ratom ili tsunamijem nitko ne može reći "nisam znao", informacija se obično ne pretvara u djelovanje.“

Virginie Alnet zaključuje: „Posebnost Pokreta glede globalizacije je u kulturnoj dimenziji. Temelj ljudskog odnosa za Chiaru nije ekonomski niti medijski, čak ni isključivo vjerski. On počiva na viziji druge osobe kao Božjeg stvorenja, stoga ih nadilazi. Reklama bih da su fokolarini iz svojih iskustava izvukli globalizirani način odnosa, prihvatajući s poštivanjem osobnost drugoga. U Pokretu se najviše doima kulturna globalizacija koja se pojavljuje kao dodana, stvarno življena vrijednost.“

LA GUARDIA - BOLIVIA

HAIFA - ISRAEL

FONTEM - KAMERUN

LOPPIANO - ITALIJA

Artiv City (5)

LUDI SAN?

Chiara vjerojatno nije očekivala toliko. Misleći na razvoj Pokreta, u jednom svom nagovoru 1973. rekla je: „Ni s najoptimističnjim predviđanjima 7. prosinca 1943. nisam mogla zamisliti što danas vidim“. Sa sigurnošću možemo ustvrditi da je sve nastalo iz njezinog „da“ i da i dalje živi od brojnih „da“ svih onih koji su je slijedili na tom putu, ne uzmičući pred pozivom da grade društvo u kojemu nasilje, individualizam i siromaštvo neće imati posljednju riječ. U 2013. godini Pokret broji preko tisuću socijalnih djela, više nevladinih organizacija, brojne udruge, međunarodne mreže znanstvenik i osoba zauzetih na raznim područjima. Chiara Lubich rado se poistovjećivala s riječima belgijskog teologa Jacquesa Leclercqa: „U onaj dan, moj Bože, poći ću k Tebi sa svojim najluđim snom: donijeti Ti svijet u rukama“. Taj se njezin san sve više ostvaruje. ■

KARIZMA ZA DANAŠNJE VRIJEME

Intervju s prof. Salvatorem Abbruzzeseom, redovnim profesorom sociologije na Sveučilištu u Trentu

Karizma Chiare Lubich od svojih početaka ima obilježje zajedništva, već i zbog načina gledanja na evanđeosku poruku. Nije usmjerena samo na duhovnu izgradnju vlastite nutrine, nego prema drugima, polazeći od granica vlastitog grada.

Polazeći od dimenzije zajedništva koju žive članovi Pokreta, jeste li primjetili neku osobitost karizme jedinstva u načinu uspostavljanja odnosa?

„U osobama koje žive karizmu jedinstva prepoznaće se stil i ponašanje koji su življeni prije nego što su izraženi riječima. Misao da nas druga osoba upotpunjaje, štoviše, da je ona uvjet za vlastito ostvarenje, susrećemo u Pokretu od samih njegovih početaka. Takav odnos nije samo strategija djelovanja, on nudi svjetonazor potpuno bez konfliktta. Kada se šezdesetih godina poruka Pokreta fokolara počela širiti, nalazili smo se u vremenu velikih promjena. Bilo je to doba Kennedyja, pape Ivana XXIII., vrijeme XX. kongresa Komunističke partije Sovjetskog Saveza koja je 1956. godine osudila staljinizam. Svijet se okretao miru, pa je zbog svega toga Chiarin pokret bio u skladu s duhom vremena.“

Traje li ta novost i dalje?

„Gledati kako Pokret djeluje danas je još važnije. U ovom vremenu nije lako biti ‘fokolarin’, jer se na međunarodnom planu neprestano događaju sukobi. U tom smislu usuđujem se reći da fokolarini imaju proročku ulogu, jer pronose svoju ideju i kada izgleda da svijet oko njih ide u suprotnom smjeru. Danas, vjerojatno više nego ikad dosad, taj dijalog postaje neophodan.“

Možda je i to omogućilo razvoj Pokreta na svim geografskim širinama?

„Rekao bih da je suvremenom društvu potrebna ova karizma. Ne možemo sebi dopustiti svijet izmučen etničkim i vjerskim sukobima! Nije dovoljan samo razum političara, volja međunarodnih institucija, potrebno je proširiti kulturu važnosti osobe, ‘drugoga’. U tom smislu fokolarini predstavljaju isturenu točku, oni pronose taj stav organizirano i bolje od svih ostalih.“

Je li prihvatanje drugoga, kako se živi u Pokretu fokolara, dovelo do novih modela u odnosu između muškarca i žene?

„Nisam sustavno analizirao tu temu, ali smatram bitnim ustroj sa ženskim likom na vrhu. Mislim da je to poruka odlučujuće strateške vrijednosti. Krenuti od ideje da osoba koja predstavlja i izražava Pokret mora biti žena čini mi se veoma važno. Takva činjenica vrijedi više nego niz knjiga teologije o ženi.“

Možemo li nakon 70 godina očekivati novi razvoj?

„Teško mi je kao sociologu shvatiti da tako proširen pokret nema prepoznatljivost koja bi odgovarala snazi njegove karizme. Kad bih imao pred sobom fokolarine, ne bih im samo stisnuo ruku zbog svega onoga što su učinili i čine, nego bih im rekao: prevedite načela Chiare Lubich koji su dio iskustva čitavog Pokreta u formaciju; ostvarite konkretna djela na odgojnem i obiteljskom području, koja su danas, po mom mišljenju, najviše ugrožena. Osjeća se velika potreba i za utemeljenjem nove antropologije odnosa između muškarca i žene, a fokolarini i u tome mogu dati puno. Nije moguće da se pokret kao ovaj ograniči isključivo na dimenziju svakodnevice, da ne postane istodobno i odgojni pravac, tj. škola. Sveučilišni institut Sophia je stoga prava intuičija. Treba ići dalje jer postoji potreba.“ ■

Chiara Lubich pripada svima

MARIA VOCE NAJAVILA ODLUKU DA SE ZATRAŽI OTVORENJE
KAUZE ZA BEATIFIKACIJU CHIARE LUBICH

Na znakovit dan, 7. prosinca, predsjednica Pokreta fokolara najavila je podnošenje zahtjeva biskupu Frascatija, mons. Raffello Martinelliju, za početak kauze za beatifikaciju Chiare Lubich. Bit će to ohrabrenje na veću moralnu i duhovnu zauzetost za dobro čovječanstva, naglasila je.

Chiara je 7. prosinca 1943. u srcu imala samo želju da slijedi Boga i nije pomicala nešto utemeljiti. Ipak se taj dan njezinog potpunog predanja Bogu simbolično smatra početkom Pokreta fokolara.

Od toga je prošlo 70 godina, a plodovi i nezamislive posljedice tog predanja očitovali su se na različite načine. Nastalo je novo djelo u Crkvi – Pokret fokolara, a Chiara je priznata kao nositeljica karizme na dobrobit mnogih i ostala joj vjerna. Na dan njezina sprovoda, 18. ožujka 2008., tisuće ljudi iz čitavog svijeta odale su joj počast, a u svjedočanstvima pripadnika različitih kršćanskih crkava, vjernika drugih religija, predstavnika građanskog, kulturnog i političkog života, istaknut je utjecaj Chiarine karizme na njihov osobni život, kao i na područja koja je svatko od njih predstavljao.

Arhiv CCM

"Chiarina je baština jedan od najvećih duhovnih blagoslova našega vremena", rekao je rabin David Rosen iz Jeruzalema. A bivši tajnik Ekumenskog vijeća crkava, Samuel Kobia: "Usredotočena na duhovnost jedinstva, imala je duboki utjecaj na ekumenski pokret". "Chiara nije samo vaša, ona je i naša, štoviše, pripada čitavom svijetu", riječi su tajlandskog budističkog monaha Phramaha Thongratana Thavorna. "Njezino iskustvo kršćanstva lišeno svakog

dogmatizma i posve usmjereno na mandatum novum (novu zapovijed) velika je lekcija za vjernike i nevjernike", piše filozof Massimo Cacciari. Uobičajeno je da Katolička crkva predstavi svojim vjernicima osobe koje su se istaknule posebnim svjedočanstvom vjere i ljubavi prema Bogu, potičući ih na kršćanski život. Tome prethodi kanonski proces provjere kojim se ispituje baština života, misli i djelovanja osobe, a može započeti najmanje pet godina nakon njezine smrti.

Misleći na Chiaru i na njezinu baštinu, u ovim su godinama – u različitosti pojedinih vizija –obični i utjecajni ljudi, katolici i pripadnici drugih crkava, religija i kultura izrazili želju da se i za nju pokrene takav proces. Takvo priznanje ima za cilj poticanje kršćana i nekršćana na veće moralno i duhovno zalaganje za dobro čovječanstva. Ono je i poticaj da se usvoji želja za zajedničkim posvećenjem, koju je Chiara često ponavljala, kako bi se Crkvi predložila ne svetost pojedinca, nego svetost naroda. U intervjuu Città nuova u ožujku 2013. (Novi svijet br.4/2013.) dopredsjednik Pokreta fokolara Giancarlo Faletti, na pitanje o različitim vizijama što ih kršćani nekatolici pripadnici Pokreta imaju o proglašenju svetosti jedne osobe, odgovorio je: "Mislim da se to novo iskustvo ne treba bogati mogućom veličinom proslave beatifikacije ili kanonizacije, nego da treba istaknuti Božju nazočnost u jednoj osobi i naslutiti što je On učinio u njoj", a preko njezina svjedočanstva u mnogima. ■

focolare.org

Žene i Crkva

PITANJA S KOJIMA SE VALJA
SUOČITI ► **Paolo Loriga**

Sigurna i smirena, snalažljiva i puna povjerenja, Maria Voce, predsjednica Djela Marijina-Šljiva fokolara, prihvatala je poziv da – prvi put vrlo opširno – progovori o ulozi žene u Katoličkoj crkvi. Prihvativši zahtjevno naslijede utemeljiteljice Chiare Lubich, od 2008. godine na čelu je jedne od najproširenijih crkvenih stvarnosti u svijetu (djeluje u 192 države) i postaje tako, najvjerojatnije, najutjecajnijom ženom u Katoličkoj crkvi. U razgovoru je uobičajenom iskrenošću progovorila o temi koja joj je duboko u srcu, ali je ne zabrinjava, i s utemeljenim povjerenjem promotrla novosti koje papa Franjo uvodi na različitim područjima.

Apostolskim pismom *Muglieris Dignitatem (O dostojanstvu žene)* Ivan Pavao II. otvorio je nove mogućnosti. Mora se priznati da niti nakon dvadeset i pet godina Crkva to apostolsko pismo nije ozbiljno razmatrala. Je li to, po tvojem mišljenju, tako? To Pismo zasigurno nije dobilo pozornost i primjenu koju svojim sadržajem zavređuje. Možda vrijeme još nije dozrelo. Tekst je posjedovao i posjeduje proročku vrijednost, pa će se postupno ostvarivati kako budu sazrijevala vremena i kako žene budu znale tomu pridonijeti.

Papa Franjo kaže: „Crkva je žena. Trpim kada vidim kako služba žene u Crkvi, ili u nekim

crkvenim organizacijama, više nalikuje podčinjenosti.“ Kao pastir opće Crkve, papa bi sada mogao početi postavljati ugledne žene u Crkvi na mesta gdje se donose političke ili gospodarske, pastoralne ili duhovne odluke.

Što misliš o tome?

Bio bi to svakako dobar početak. Mogu čak reći da se to već dogodilo. Imenovanje Mary Ann Glendon članicom tijela za nadzor Ustanove za vjerska djela čini mi se pozitivnim pomakom. I nije jedini. Nova bi imenovanja, dakako, bila vrlo vrijedna i važna, ali ne držim ih odlučujućima. Smatram važnim da sve crkveno vodstvo postane spremno prihvati autoritet osoba ženskoga spola i tamo gdje se donose najvažnije crkvene odluke. Papa Franjo puno toga može učiniti, ali potrebno je da i cijela Crkva sazrije.

Sasvim gore:
Maria Voce
predsjednica
je Pokreta
fokolara od
srpnja 2008. Po
statutu uvijek
će žena biti na
čelu Pokreta.

Gore lijevo:
Niz ženskih
osmjeha na
Trgu sv. Petra

Prigodom nedavnog susreta
sa sudionicima skupa o apo-
stolskom pismu *Muglieris*
Dignitatem, papa Bergoglio
je rekao: „Žena je začetnica,
nositeljica i rađateljica sinova
Ijudskih. To nije samo biološka či-
njenica već podrazumijeva velike

mogućnosti primjena, i osobno za ženu, i u njezinim odnosima“.
Kako navedene značajke ženi daju sposobnost provođenja vlasti?

Ako je, s jedne strane, roditeljstvo zajedništvo muškarca i žene, ne smijemo zaboraviti da odnos žena-majka-dijete posjeduje specifično obilježje, nastalo po fizičkoj povezanosti koju je Stvoritelj želio, a koje započinje trenutkom začeća i stvara nešto jedinstveno. Poslije se to ogleda u sposobnosti žene da začne i odvoji se od ploda vlastite utrobe. Zbog toga je ona sposobna promatrati čovjeka ljubavlju bez interesa, više nego što to može otac prema sinu. Taj poseban odnos ženi omogućuje da sa svakim muškarcem izgradi jedinstven odnos. Odnos je to ljubavi i odvojenosti, osobina koju posjeduju i žene koje fizički ne rađaju – jer im je urođena.

Karizmatska žena ili žena akcije.
Trebalo bi naći mjesta i za misaono angažiranu ženu – dok se ne prepozna važnost njezina prinosa učiteljstvu. Malo je žena uključeno u obiteljski pastoral, malo ih je na teološkim katedrama i mala je njihova nazočnost u odgoju svećenika.

Dobro si oslikao stanje u današnjem društvu. Nije dovoljno prepoznati misaoni prinos žene u svijetu, možda i zato što se nije imala mogućnosti razvijati. Tek joj je nedavno omogućen pristup papinskim učilištima u kojima se studira teologija. Nedvojbeno je da su u povijesti postojale mudre i naobražene žene koje su dale

velik prinos znanosti, ali katkad više po izravnom nadahnuću Duha Svetoga – poput velikih žena koje su proglašene crkvenim naučiteljicama – nego po tome što su razvile svoju misao učeći i uspoređujući se s drugim misliocima. Žena je uvijek morala obavljati druge zadaće u Crkvi i društvu.

Misliš li da su žene spremne preuzeti velike odgovornosti u Crkvi? Niste li možda prihvatile podređen i popustljiv model, a da se niste potrudile razviti misao o različitosti koja vas čini svjesnima samih sebe?

To je uvreda za žene, iako je na neki način utemeljena. Žena nikada nije mogla razmišljati o nečemu izvan tradicionalnih uloga, pa se morala pomiriti sa svojim podčinjenim položajem. Ali isto tako moram reći da žene uglavnom ne osjećaju toliku potrebu za pokazivanjem koliko to često osjećaju muškarci. One su spremnije povući se i pritajeno raditi. Nije riječ o tome da se žele odreći pridonošenja, ali kako su se osjećale zaštićene kada su bile podčinjene, manje su razvile natjecateljski duh svojstven muškarcima, pa su tako

manje razvile i želju za dokazivanjem. Ali danas postaju svjesne svojih mogućnosti i svojih sposobnosti u odnosima muškarac-žena.

Gore:
Novinarka iz Argentine
nudi mate papi Franji
Dolje: Časna sestra u prihvratnom centru

Papa Franjo nudi samo naznake kada je riječ o temi žene. On nadu polaže u plodne susrete, a ne u misaone momente. Kako bi ocijenila njegovu pobudu da osnuje trajno vijeće žena s velikim odgovornostima u Crkvi, nekakav F8?

Misljam da još treba čekati da se stvari neki samo ženski korpus na raspolaganju učiteljstvu Crkve. Meni bi osobno bilo draže da žene svjedoče svoju različitost zajedno s muškarcima, a ne odvojeno. Stoga je potrebno ući u savjetodavna, znanstvena i zakonodavna tijela

koja se polako u Crkvi razvijaju te učiniti da se čuje ženski glas. Zato radije zamišljam tijelo u kojemu će biti predstavnici muškaraca i žena s vlastitim sposobnostima, kojima će služiti Crkvi. Takva zamisao me oduševljava.

Arhiv CN (4)

Papa Franjo ukazao je na „opasnost“ od promicanja oblika emancipacije žena koja – kako bi popunila oduzeti prostor muškosti – napušta ženstvenost u onim dragocjenim crtama koje je obilježavaju. Slažeš li se?

Arihiv CR

Takav je zahvat – vidljivo je to u današnjem društvu – prava katastrofa. Kada bi se isto primijenilo u Crkvi, žene bi postale ružna slika muškaraca. Ne bi odgovorile niti na svoj poziv, niti na ono što crkvena zajednica od njih očekuje.

Sposobnost žene da ljubi čini se nekompatibilnom s ulogom vlasti. Kakvo je tvoje iskustvo predsjednice pokreta koji sačinjavaju muškarci i žene?

Ljubav i vlast – nekompatibilne! Rekla bih da je upravo suprotno – ne može se vladati bez ljubavi. Upravljati znači nastojati pospješiti rast jedne osobe, skupine, tijela, učiniti da budu što uspješniji i pomoći ostvarenju božanskog nauma nad svakim. To je nemoguće bez ljubavi. Ako nam cilj nije dobrobit tijela kojim upravljamo i osoba koje ga tvore, kako možemo upravljati? Na kraju se njima gospodari. A gospodarenje nije upravljanje.

Kakve smjernice može Crkvi dati činjenica da će, prema Statutu,

**Na slici:
volonterka
zauzeta u
prihvatnom
centru.**

predsjednica Pokreta fokolara uvijek biti žena?

Činjenica da je predsjednica žena – po mojoj mišljenju – u Crkvi može pomoći promicanju Marijanske vizije koja je još uvijek premalo prisutna. Marija je majka Crkve, ona sadrži sve stvarnosti Crkve.

Vrednovati ženu znači dati joj i moć upravljanja. Druge su Crkve to riješile tako što su ženama omogućile svećeništvo (ponegdje i biskupstvo). Što bi ti savjetovala papi Franji?

Zasigurno mu ne bih savjetovala da pitanje riješi tako. Značilo bi to priznati ženi posebnu službu, službu ministerijalnog svećeništva. Međutim, ženi nije potrebno da joj se prizna sposobnost služenja već, ponajprije, sposobnost pridonošenja razvoju Crkve i čitavog čovječanstva. Žena mora biti prepoznata kao žena, a ne kao svećenik ili biskup – jer to nije ono što nas zanima.

Što misliš o konklavama u nazočnosti redovničkih poglavara i poglavarica različitih redova i predsjednika međunarodnih crkvenih društava. Bi li to bilo priznavanje žene?

Željela bih odvojiti konklave kao skupštinu na kojoj se priprema izbor pape od konklava kao trenutka glasovanja za izbor pape. Čini mi se osobito korisnim da u prvoj fazi budu nazočne osobe koje imaju određene zadaće u Crkvi i mogu pridonijeti osobnim iskustvom koje će zasigurno biti

različito, ali ne manje vrijedno od onoga koje daju kardinali. Iz riječi pape Franje proizlazi da su se sjednice koje su prethodile izboru pokazale odlučujućima za njegovo sadašnje djelovanje i njegov način vođenja Crkve prema određenim ciljevima. Stoga sam uvjerenja da bi analize, nastale u širem crkvenom kontekstu od onoga ograničenog samo na kardinale, bile dragocjeni prilozi ponuđeni sadašnjem papi. A hoće li te osobe poslije i sudjelovati u samom izboru pape u ovom je trenutku manje važno. Vidjet ćemo kako će se stvari razvijati, povijest Crkve vodi Duh Sveti.

Kad bi te papa Franjo pozvao na razgovor o ženi i Crkvi, kojim bi temama dala prednost?

Upravo njega, koji nam je govorio o svojoj baki i mami, upitala bih ne nadahnjuje li ga to iskustvo sa ženama iz njegove obitelji na veću otvorenost ženama u crkvenom učiteljstvu. Svakako, svidjelo bi mi se da mu taj obiteljski primjer posluži da naglasi kako žene katkad mogu imati veći utjecaj od duhovnog vođe ili nekog profesora. Osim toga, tijekom svoje dugogodišnje pastoralne službe u Argentini zasigurno je upoznao mnoge žene iz različitih redovničkih zajednica, pa i poglavarice. Njegovo ponašanje, njegov način ophodenja i djelovanja potvrđuju da je imao istinske i vrlo duboke kontakte sa ženama. Prisjetivši ih se, spoznat će što je najbolje za žene u Crkvi. ■

Naš Božić

► Igino Giordani

Za naše pradjedove pojamo Krist je značio kralj. No Krist je bio kralj izvan prihvaćenih obrazaca. Rodio se u staji jedne seoske kćeri, među blagom i pastirima. Gdje su drugi vladari gledali s visoka, spuštajući se s trona da bi gospodarili, On je došao odozdo, iz posljednjeg sloja, kako bi služio: podložan svima, da bi bio sveopći sluga. U služenju se sastojalo njegovo kraljevanje. Sve je jednostavno i očaravajuće, poput idile, u rođenju ovoga djeteta u srcu vjetrovite noći – u srcu noći svih vremena – djeteta poslanoga za spas. Jer svijetu je bilo potrebno spasenje. Bio je prepun zla, zahvaćen bolešću, visokom temperaturom u kojoj se čovječanstvo raspadao. A Isus je donio zdravlje i vratio život, iskorijenio je smrt. Kad se pojavio Spasitelj, veliko je svjetlo obasjalo noć. Ostala je noć, ali je ostalo i svjetlo – u kršćanstvu je uvijek Božić. Ne uzmiče se pred smrću, nego se uvijek iznova započinje. A Božić kroz suze nosi radost čak i danas. Budući da je Bog sišao među nas, mi se možemo uzdići Bogu. On se učovječuje, a mi se pobožanstvenujemo. Mjesto susreta je Njegovo Srce.

Njegovim rođenjem nastao je novi narod. Andeo je to navijestio zaprepaštenim pastirima: "Ne bojte se! Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod!" Veliku radost za sav narod: nitko nije isključen, nijedna klasa ili rasa ili jezik ili boja kože; jer gdje se pojavi obespravljenje, tamo pogarda smrt.

Crkva je tu za Krista, da bi se Krist svakoga dana opet rodio za svakoga, kao što se za svakoga rodio jedne noći u Betlehemu, i traži da ga ne odbijemo, nego da mu gostoljubivo otvorimo srce, makar bilo prljavo, kao staja. On će se pobrinuti da ga preobrazi u hram prepun anđela. ■

(Objavljeno u novinama *Quotidiano*,
24. prosinca 1944.)

Početak avanture

Godine 1943. Chiara Lubich imala je 23 godine. Dok je odlazila po mlijeko, nekoliko km od kuće, na mjestu Madonna Bianca, upravo ispod željezničkog mosta, osjetila je Božji poziv. Nije gubila vrijeme i napisala je pismo svećeniku kapucinu ocu Casimiru Bonettiju tražeći dopuštenje da se potpuno daruje Bogu. Dobila ga je nakon dugog razgovora. Tako je 7. prosinca u 6 sati ujutro izvršila taj čin. Toga dana Chiara nije imala u srcu nikakvu nakanu da nešto ustanovi. Ona se samo vjenčala s Bogom. To je bilo sve za nju. Tek kasnije se s tim datumom povezivao simboličan početak Pokreta fokolara. Evo kako je sama opisala taj događaj skupini mladih na jednom susretu 1984. godine.

Moje sestrice nisu htjele otići po mlijeko jer je bilo hladno. Jedna je odgovorila da ne može, druga također, a meni se mama nije ni obraćala jer sam učila. Željela sam učiniti nešto lijepo, pa sam rekla: „Idem ja“. Bio je to čin ljubavi, jer ja nisam trebala ići. I dok sam hodala putem prema mjestu gdje sam trebala kupiti mlijeko, osjetila sam Božji poziv. Kao da mi je Bog govorio: „Daruj se sva meni“. Zaustavila sam se, veoma iznenadena. Potom sam nastavila dalje, kupila mlijeko i vrativši se kući napisala vatreno pismo jednom svećeniku. Ne sjećam se što sam mu točno napisala, ali pismo je bilo toliko vatreno da mi je odmah dopustio da se posvetim za cijeli život, on koji je obično davao dopuštenje da se osobe posvete Bogu na mjesec-dva, potom bi im produžio na neko vrijeme, pa onda opet, nakon što bi se posavjetovao s drugima. Tako sam dobila dopuštenje. I 7. prosinca 1943. otišla sam sama. Bjesnila je velika oluja i imala sam

Arhiv CJC

dojam da je sav svijet protiv mene. Već sam poznavala neke od fokolarina jer je Dori dolazila na pouku kod mene, drugu sam također upoznala, ali one nisu ništa znale o svemu ovome, nisu to bile stvari koje smo govorile među sobom. Uputila sam se tamo. Pripremili su mi klupicu blizu oltara. U ruci sam imala mali misal. Izgovorila sam formulu kojom se predajem Bogu zauvijek.

Bila sam toliko sretna zbog toga čina, da možda nisam bila ni svjesna što je to značilo, jer sam bila mlada. Tek kad sam izgovorila formulu imala sam dojam kao da je most pao iza mene i da se više ne mogu vratiti natrag, jer sam već bila sva Božja. Više nisam mogla birati. Tada mi je pala suza na misal.

No sreća je bila beskrajna! A znate li zašto? Vjenčala sam se s Bogom! Zato sam očekivala sve moguće dobro. Bit će to nešto predivno, bit će božanska avantura, izvanredna. Vjenčala sam se s Bogom. Kasnije smo vidjeli da je bilo upravo tako.

Bog je (...) dobro promislio kako će godinama obrađivati naše duše da bi u njih utisnuo (...) misao kako je ono što vrijedi u kršćanstvu ljubav i kako smo pozvani (...) na uzajamnu ljubav, na jedinstvo. U prvim se fokolarima (...) nije puno govorilo o zavjetima, pa ipak su se vrlo lijepo održavali zbog prisutnosti Isusa među njima, koji je plod ljubavi. ■

(Chiara Lubich fokolarinima 1976.)

„Da“ Bogu prvih fokolarina

CHIARIN PRIMJER SLIJEDILE SU NAJPRIJE DJEVOJKЕ KOJE JE PRIVLAČIO NJEZIN ŽIVOT I LIK, A POTOM I MLADIĆI.

Silvana: „I ja sam željela učiniti taj korak. Chiara mi je odobrila i uputila me da razgovaram sa svećenikom koji nas je tada pratilo. Pitala sam ga, a on mi je odgovorio: 'Dobro, možeš učiniti, ali na tjedan dana'. Tek sam bila navršila 16 godina. U sebi sam rekla: 'Tjedan po tjedan, tjedan po tjedan i stigne se do kraja života'. Tako sam obavila svoje posvećenje, ali bez puno pojedinosti.“

Aletta i Bruna: „Dala nam je dopuštenje da položimo zavjete, ali to je trebala potvrditi Crkva. Zato smo otišle kod oca Tomasića i rekle mu: 'Želimo položiti zavjet za uvjek', a otac Tomasić je odgovorio: 'Je li Chiara suglasna?' 'Da, da', odgovorile smo. 'Onda možete'.

Bruna: „Ja sam rekla Aletti: Ti znaš, razgovaraj s Isusom, a ja ću ponavljati! Tako smo i učinile. Rekle smo: 'Darujemo se zauvjek Isusu Napuštenom'. Jer Isus Napušteni je bio sve, samo On, za jedinstvo, naravno, ali Isus Napušteni.“

Marko: „Nakon ljeta 1950. već smo više puta čuli riječ 'let'. Rekao sam Fonsu: 'Bogu sam dao sve, što trebam još učiniti?' No budući

Arhiva CN

da se o tome govorilo, pozvao sam Fonsa, otišli smo na misu u crkvu sv. Marka u Trento i rekao sam: 'Sada učinimo let'. Nitko ništa nije znao. Nakon pričesti izgovorio sam: 'Posvećujem se tebi za cijeli život! I to je bilo sve. Navečer smo otišli kod Chiare i rekao sam joj: 'Znaš da smo danas napravili let!' Chiara me pogledala smiješće se: 'A, da?' 'Da, Chiara! Taj sam trenutak uvijek smatrao svojim posvećenjem, zavjetom, nazovimo ga tako.'

Na slici:
Chiara Lubich sa svojim prvim sljedbenicima na počecima Pokreta fokolara

Fons: „Tih prvih godina naš je život bio raj na zemlji. I nakon što se preselila u Rim, Chiara se često vraćala u Trento. Za vrijeme jednog takvog njezinog posjeta Trentu, mi smo rekli: 'Jednom trebamo pozvati Chiaru na večeru, u prvi fokolar, ali samo nju, bez pratnje'.

Razumije se da su je fokolarine željele dopratiti, možda i zato da provjere hoćemo li joj što ponuditi na toj večeri. No mi smo osjećali potrebu da te večeri budemo sami s njom.

Večerali smo s Chiarom u našoj kuhinjici veličine malo više od 2 metra širine i 3 duljine. U jednom kutu kuhinje nalazilo se električno kuhalo koje je Marko sam izradio. U drugom kutu bio je mali kuhinjski ormarić s vrlo siromašnim posuđem, a na sredini okrugli vrtni stol zelene boje, bez stolnjaka. Ponudili smo joj vrlo jednostavnu večeru. Ali nadasve smo joj otvorili dušu, rekli smo joj što je ona za nas, što je ideal jedinstva za Crkvu i kakve plodove po našem mišljenju može donijeti. To je bio cilj našega poziva.

Nakon večere Chiara nam je rekla riječi koje su imale značaj utemeljenja našeg prvog fokolara. Među ostalim je rekla: 'Ovdje je prošao Učitelj. Ni tijelo ni krv vam to nisu objavili, nego Otac naš na nebesima. Ovdje sam našla svoj Ideal'. Rekla nam je također nešto predivno: 'U vama sam vidjela malenog zlatnog kipića koji umjetnik treba izliti: 'U tom kipiću sam vidjela vas, još ga treba očistiti, obraditi, ali to je zlatni Isus'. ■

Uvedeni u otajstvo

▶ Michel Vandeleene

Vjera u Božje Jedinstvo i Trojstvo je znak raspoznavanja kršćana. U drugim religijama Bog nije shvaćen kao ljubav u samome sebi: Otac, Sin i Duh Sveti. Upravo je Isus prve kršćane uveo u otajstvo Trojstva. Po Isusu i mi uvijek možemo "ući" u tu stvarnost. "Nitko ne pozna Sina doli Otac niti tko pozna Oca doli Sin i onaj kome Sin hoće objaviti." "Ja sam Put i Istina i Život: nitko ne dolazi Ocu osim po meni." Trebali bismo učvrstiti naš odnos s Isusom, postati njegovi autentični sljedbenici, stvarno ga slijediti. Za to treba izabrati Evangelje kao zakon svojega života. Nije dovoljno upijati njegovo učenje razmatrajući ga, nego te riječi treba nadasve provesti u praksi, prevesti ih u konkretnе čine, dopustiti da one vode u tisućama odabira koje činimo svakoga dana. U mjeri koliko naše svakodnevno djelovanje uskladimo s Isusovim, poprimit ćemo malo po malo njegove osjećaje, njegov mentalitet i nadasve njegovu bliskost s Bogom. Otac i Duh Sveti nam onda više neće izgledati tako daleki ili čak nepoznati, nego naprotiv, spontano će nam biti obratiti se i njima,

ŽIVLJENJE
UZAJAMNE
LJUBAVI
POMAŽE
RAZUMJETI
DINAMIZAM
BOŽANSKOG
ŽIVOTA

osim Isusu. Međutim, da bismo do toga stigli trebamo biti "nasilni" prema samima sebi, odlučno se uputiti na put prave ljubavi i zbog toga znati reći i "ne" zlu i svemu onome što nas okreće samima sebi. "Nasilni" uzimaju u posjed kraljevstvo nebesko i onome tko gaji pravu ljubav, Bog ne uskraćuje odgovor i svoju blizinu.

No nadasve koliko budemo živjeli uzajamnu ljubav – koju je Isus zapovjedio svojim učenicima – bolje ćemo shvatiti Trojstvo. Dinamizam božanskoga života je "uzajamno sebedarje, uzajamno poništenje iz ljubavi, potpuno i vječno zajedništvo" (Chiara Lubich). Uspostavljujući među nama odnose uzajamne ljubavi, bez našega znanja poprimit ćemo i mentalne kategorije sadržane u trojstvenom životu, jer ćemo živjeti jedinstvo i različitost, otvorenost i prisnost, aktivnost i pasivnost, davanje i primanje, govor i slušanje... ■

Arhiv CN

Vremenska prognoza predviđala je obilan snijeg krajem studenoga u Sarajevu. No na dan dolaska Fonte Mantovani i Peppina Di Giacoma, netko kao da je otklonio tmurne oblake. Nad laganim snježnim pokrivačem koji je prekrio zimsko sivilo zasjalo je sunce. Ta čarolija, to sunce nade pratile je njihov boravak od 28. studenoga do 2. prosinca i ostavljalo trag u dušama ljudi koje su susretali.

Ima nešto magično u ovome gradu i ovim ljudima, nešto što čovjeka potiče da s radošću prevali udaljenost i uvijek mu se iznova vratи. To je bez sumnje narod Bosne i Hercegovine i malena zajednica Pokreta fokolara koja je ovdje mješovita, višenacionalna i viševjerska, prokušana u ratu, u poraću i u miru.

Sigurno nije slučajnost da se prvi susret dogodio upravo na prvu obljetnicu prelaska u nebo Josipa Stijepića, liječnika i prvog sljedbenika idealja jedinstva u ovome gradu, još od njegovih studentskih dana. Na svetoj misi u katedrali 29. studenoga okupilo se "malo stado" prijatelja, da bi kasnije u župnom uredu izrazili toplu dobrodošlicu Fonte i Peppinu.

Pravi susret sa Zajednicom bio je dan kasnije, no suvišno je i reći da su neki od domaćina sudjelovali na svim susretima. Dojmljivim iskustvima predstavili su se mladi i odrasli, ljudi tako različiti a svi povezani čvrstim nitima karizme zajedništva koja ih čini jedinstvenom duhovnom obitelji. Fonte i Peppino prenijeli su pozdrave,

Atila HS

Sunce nade u Sarajevu

IZASLANICI MARIJE VOCE POSJETILI

SARAJEVO ▶ **Dina Perkov**

život i poticaje iz Centra Pokreta u Rimu, učinivši da se svi osjete dijelom toga Centra.

No najsnaznije zajedništvo, ono planetarno, doživjeli su na večernjoj internetskoj emisiji, kada su se s Rimom povezala središta Pokreta iz cijelog svijeta, donjevši svoj život. Video zapisom podsjećeno je na 7. prosinca 1943., prije točno 70 godina, kada je Chiara izrekla svoje DA Bogu zauvijek, a za njom prve fokolarine i fokolarini. U spontanim dojmovima domaćini su potom izrazili želju da i Sarajevo dobije svoje središte, svoj fokolar, mjesto gdje će oni moći dolaziti i crpiti snagu i nadahnuće za

Na slici:

**Zajednica
Pokreta
fokolara Bosne
i Hercegovine
je mješovita,
višenacionalna
i viševjerska,
prokušana u
ratu, u poraću
i u miru**

svakodnevnu izgradnju mostova u ovom ranjenom gradu. To je zvučalo poput snova, koje za sada nije moguće ostvariti, no fokolar je tamo gdje su barem dvije osobe sabrane u Njegovo ime, spremne ljubiti mjerom bez mjere, a takvih u Sarajevu ima.

Na susretu koji je imao je za temu dijalog Fonte i Peppino su predstavili nastanak i razvoj dijaloga u Pokretu fokolara, a domaćini posvjedočili kako se u Bosni i Hercegovini čovjek rađa s dijalogom i kako je nemoguće drugačije živjeti. Mladi koji su sudjelovali na svim susretima željeli su i svoj susret s Fonte i Peppinom. Nije izostao ni susret s kardinalom Vinkom Puljićem koji ih je s radošću primio i blagoslovio. No, susreti su se događali neprestano, a brojni su bili oni neformalni, gdje je svatko imao priliku osobno se obratiti gostima, povjeriti im poneku svoju životnu situaciju, zahvaliti im i zajamčiti svoje zalaganje u lancu planetarnog zajedništva. ■

Potreban je tajfun solidarnosti

POSLJEDICE RAZORNOG TAJFUNA HAIYAN

OBVEZUJU I OPOMINJU ▶ Michele Zanzucchi

Golemi supertajfun Haiyan, možda i najveća oluja svih vremena, 8. studenoga ujutro poharala je centralne Filipine ostavljajući masovna razaranja duž cijelog otočja. U neuobičajeno aktivnoj pacifičkoj sezoni tropskih oluja, ovo je 25. tajfun koji je ove godine pogodio filipinsko otoče.

Slike iz Filipina koje pokazuju štetu nastalu iza prolaska razornog tajfuna, osobito s otoka Leyte i Samar, nikoga ne mogu ostaviti mirnim. Po procjenama ima više od 10 tisuća mrtvih, a bez krova nad glavom ostalo ih je više od 300 tisuća. Pogođeno stanovništvo i ovoga je puta među najsiromašnijim na svijetu.

Stižu nam vijesti i od članova Pokreta fokolara koji je u Filipinima vrlo brojan. Unutar projekta Bukas Palad koji je 1987. pokrenula skupina liječnika, zubara i bolničara aktivno je 12 razvojnih programa za djecu (predškolska i osnovnoškolska izobrazba, ishrana, zdravstvena skrb i rekreacijske aktivnosti). Uz to se nudi potpora obiteljima, psihološka pomoć, mikrokrediti za poboljšanje stanovanja, a djeluje i socijalni centar s ambulanta-ma i laboratorijima raznih vrsta. "Tek smo se malo oporavili od zemljotresa, kad je prošao ovaj strašni tajfun. Najviše je pogodio otoke Leyte i Samar ostavivši za sobom pustoš. Mrtve ne uspjevamo ni

prebrojiti, a nedostaje sve! Molimo da pomoć stigne i da se uspije dijeliti jer su putovi neprohodni", pišu nam. Međunarodna solidarnost je pokrenuta, no potrebe su velike. Pomoći se sakuplja i po zajednicama Pokreta fokolara po čitavom svijetu. Stigli su nam izrazi zahvalnosti i za prvi iznos poslan iz Hrvatske.

Filipini su siromašna zemlja, no ljudi u sebi imaju nutarnju snagu koja im omogućuje da prežive i usred blata. Tako će biti i ovoga puta, jamče nam.

Pred takvim razaranjem koje je prouzrokovala priroda, postavlja se pitanje koliko je tu umiješana ljudska ruka. Čovjek je odavno prestao poštivati prirodu, ustrajući u ispuštanju otrovnih plinova u atmosferu. Tisućljetna ravnoteža je narušena. Nije posve negativno osjećati se nemoćima pred takvim razaranjem jer se opaža sva konačnost ljudske naravi.

Najbolji lijek protiv učinaka tajfuna Haiyan upravo je briga za žrtve, odmah, bez čekanja, pokrećući velikodušnost država i pojedinaca. Potom je potrebna briga za prirodu. Ravnotežu je narušio čovjek. Potrebno je mijenjati navike prije nego što postane prekasno. Potrebna je i briga za onaj dio nas koji nas podsjeća na vlastitu konačnost, kako bismo razumjeli da je naša moć u brizi, u ljubavi. ■

Kako sam preživio tajfun

ČASNICKA ZAPOVJEDNIŠTVU
JEDINICE RATNOG
ZRAKOPLOVSTVA BIO JE
NA MJESTU TRAGEDIJE KADA
JE HAIYAN POKAZAO
SVOJ GNJEV

Fermin Carangan, časnik je u zapovjedništvu jedinica zračnih snaga zaduženih za zračnu pomoć otocima Samar i Leyte. U njegovu ured u smještenom blizu zračne luke u Taclobanu 8. studenog aktiviralo se crveno svjetlo za uzbunu, znak da dolazi super tajfun Haiyana-Yolanda. Donosimo njegovo iskustvo toga strašnog jutra.

U šest ujutro izašli smo iz ureda i promatrali nebo. Vjetrovi koje je uzrokovao tajfun bili su već snažni. Mi (trupe

zračnih snaga u Taclobanu) smo bili pripravljeni za pomoć danima prije predviđenog dolaska tajfuna. Prije 7 sati započela je jaka kiša i trebali smo se skloniti. Nisam ni primijetio da su dvojica mladih časnika bila upravo izašla. Obojica su nedavno diplomirala na filipinskoj Vojnoj akademiji. Bili su pored mene prije nego nas je zalila voda. Zatim sam video kako se jedan od njih pokušava uhvatiti za zid srušene zgrade. Pokušao sam doći do njega, ali struja je bila snažnija. Vladala je panika i zbrka. Dok me struja nosila prema moru, video sam samo vrhove stabala

Slike iz Filipina koje pokazuju štetu nastalu iza prolaska razornog tajfuna, osobito s otoka Leyte i Samar, nikoga ne mogu ostaviti ravnodušnim

kokosa kako nestaju u bujici. Odjednom primjetim da se za jedno od plutajućih stabala grčevito drži dijete. Posrećilo mi se da me struja ponijela prema njemu, pa sam ga uspio izbaviti iz te bezizlazne situacije. Dao sam mu da se uhvati za komad drveta za koji sam se i sam držao. Plutali smo nošeni bujicom.

U moru smo proživljivali pakao. Ogorični valovi dolazili su iz svih smjerova i bacali nas posvuda. Kovitlajući vjetrovi su nas šibali. Nagrcali smo se slane vode. Osjećao sam se doista izmoren.

I dječačić Miguell! Saznao sam da ima tek sedam godina. "Premlad da bi umro", pomislih. Sjetio sam se svoje obitelji. Molio sam Boga da se pobrine za moju ženu i moju djecu. Smatrao sam da sam učinio što bi svaki otac učinio, jednostavno sam se pobrinuo za njih. Pomislio sam i na moje ljude. Rekao sam im da se pobrinu za sigurnost svojih obitelji, osobito onima iz Taclobana, jer se predviđalo da će grad biti pogoden, a mi ćemo sudjelovati u akcijama spašavanja. Neće imati vremena tražiti svoje obitelji tijekom akcija.

Sjetio sam dvojice novih časnika s Vojne akademije. Ako se meni što dogodi, barem mogu reći da sam kroz neko vrijeme obavljao časnu i profesionalnu službu, razmišljao sam. A ta su dvojica mladića bili tek na počecima i pred sobom su imali blistavu budućnost.

Zatim sam gledao Miguela.

Tresao se od hladnoće. Njegovo sitno tijelo nije se uspijevalo boriti. Rekao mi je: "Kuya (što na filipinskom znači stariji brat), sada ću zaspati. Tako sam umoran".

Kasnije sam shvatio da sam preživio zahvaljujući ovom dječaku. Bez njega bih odustao. Ostao sam živ jer Bog je želio biti siguran da će ovaj dječak preživjeti. Zaurlao sam u njegove uši: "Ne spavaj! Uspjet ćeš. Gledaj, blizu smo kopna". Pokazivao sam mu nešto što mi je nalikovalo na novi veliki val, samo da bih mu podigao moral. Kasnije sam shvatio da je to u stvari bila obala. Svetogrući doista postoji!

Časnik i dječačić su preživjeli Haiyan i nemirno more između Leyte i Samara u vrijeme nasrtaja tajfuna. Izvučeni su na obale Baseya, Samara, oko 13 sati istoga dana, nakon šest iscrpljujućih sati u vodi. Basey i Tacloban su odvojeni uvalama San Pablo i San Pedra. Kakve su tek ruševine i prizore vidjeli uz obalu Baseya, to je priča za sebe. Nekoliko ljudi časnika Carangana nije pronađeno. Ti su ljudi trebali sudjelovati u akcijama spašavanja na otocima Leyte i Samar. I oni su pali kao žrtve tajfuna Haiyan. ■

focolare.org

Okusi referendumu

GRANICE SLOBODE POJEDINCA I ZAJEDNICE ODREĐENE SU ETIČKIM NORMAMA, GDJE SE POŠTUJE DRUGOGA I NJEGOV STAV ▶ Željka Marić

Kad smo prošle školske godine ostali neugodno zatečeni uvođenjem u školski program nedovoljno pripremljenog zdravstvenog odgoja, a još k tome izloženi grubom nasrtanju na roditeljsko pravo odlučivanja o dobrobiti svoje djece, to je bio prvi korak gubitku povjerenja u strukture vlasti. Osim toga, zapuhali su vjetrovi manipulacije u zemljama dužih demokracija od naše, gdje je politička stranka na vlasti donijela zakon o istospolnim brakovima, mimo volje milijunskog broja građana, što je poslužilo kao okidač da se nešto poduzme i preventivno djeluje i kod nas. No, čim je započela kampanja da bi se ustavnom snagom ojačala institucija braka kao zajednica žene i muškarca, lice demokracije dobilo je sasvim drugo obliče.

Zaboravljen je pri tom, da je pravo na brak muškarca i žene jedna od općeljudskih vrijednosti, zaštićena već u propisima Rimskoga prava, koje je u temeljima današnje pravne regulative većine europskih zemalja. Ta se zaštita održava pravnim pravilima najvišega ranga, počevši od Opće deklaracije Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima iz 1948. koja u čl. 16. kaže: „Punoljetni muškarci i žene imaju pravo na sklapanje braka i osnivanje obitelji bez ikakva ograničenja glede rase, vjere ili državljanstva... Obitelj je prirodna i temeljna društvena jedinica i ima pravo na zaštitu društva i države!“

Ovaj članak Opće deklaracije smjera na činjenicu da je brak utemeljen na biološkoj istini da reprodukcija, odnosno, nastavak vrste, ovisi o muškarcu i ženi, kao i na društvenoj stvarnosti da djeca

**Pravo na brak
muškarca i
žene
jedna je od
općeljudskih
vrijednosti,
zaštićena već u
propisima
Rimskoga
prava, koje je u
temeljima
današnje
pravne
regulative
većine
europskih
zemalja**

za odrastanje i pravilan razvoj trebaju i oca i majku.

S istog polazišta kreće i Europska konvencija o ljudskim pravima i temeljnim slobodama iz 1952. čija je potpisnica i Republika Hrvatska i u članku 12. kaže: „Muškarci i žene u dobi za sklapanje braka imaju pravo stupiti u brak i osnovati obitelj u skladu s pozitivnim propisima svoje zemlje koji uređuju ovu problematiku!“

Na taj način dvije najvažnije institucije svjetskoga poretka pravnim aktima najviše pravne snage štite brak kao monogamnu zajednicu kojoj je svojstvena seksualna ekskluzivnost i trajnost. Država bi svojom legislativom pak, trebala poticati muškarce i žene da se obvezuju jedni drugima i preuzmu odgovornost za podizanje djece. Brak ima javnu svrhu koja nadilazi njegovu privatnu, baš zbog toga što je temeljna građevna jedinica ljudske civilizacije. Budućnost svake države i društva ovisi o budućnosti braka kao idealne institucije za rađanje i odgoj djece, a budućnost braka ovisi o razumijevanju građana o tome što je brak, zašto je važan i zalaganja da ga svaka vlast podržava, a ne potkopava.

Republika Hrvatska je putem nekoliko zakona zaštitila brak kao zajednicu žene i muškarca: Obiteljskim zakonom iz 2003. koji u članku 5. kaže: „Brak je zakonom uređena zajednica žene i muškarca!“ Nadalje, pod pretpostavkama koje treba ispuniti za valjanost braka u članku 24. stoji da osobe nevjeste i ženika moraju biti osobe različitoga spola!“

U Zakonu o suzbijanju diskriminacije iz 2008. članak 9. stavak 2. izrijekom se navodi da se „ne smatra diskriminacijom kad se u nepovoljniji položaj stavlja bilo tko prilikom uređivanja odnosa iz Obiteljskog zakona, a s obzirom na pogodovanje braku, interesima djece ili javnom moralu“.

Jedna od primarnih intencija referendumu, zaštita djece od mogućnosti posvajanja istospolnih zajednica, nezaobilazna je zbog komplementarnosti muškarca i žene, jer zdrava obitelj najbolje je mjesto za podizanje i odgoj djece.

Pri tom se ne uskraćuje pravo istospolnim osobama da žive u svakom drugom obliku veze, jer institut braka nije temeljno ljudsko pravo, kako je potvrđio presudom iz 2012. Europski sud za ljudska prava u Strasbourgu.

S obzirom da je referendum neposredni instrument osiguranja da birači mogu korigirati poteze aktualne vlasti, ustavna kategorija braka kao zajednice žene i muškarca, obvezuje i svaku

Inicijativa "U ime obitelji" pokrenula je sakupljanje potpisa za održavanje referendumu o ustavnoj definiciji braka kao zajednice žene i muškarca

buduću vlast, koja ju neće moći mijenjati samovoljno, pa time građani autonomno odlučuju u kakvom društvu žele živjeti. Prvenstveni interes svakog društva je da demokracija zaživi u punom nazivu, poštujući vrijednosni sustav i slobode većine, ali ne ostavljajući manjine bez zaštite njihovih ljudskih prava. Međutim, obezvjeđivanje vrijednosnog sustava većine dovodi do vrijednosne krize, a to može imati nesagledive posljedice za sve nas. U prostoru slobode koji nam je dan kao pojedincima i društvenoj zajednici, pogrešno je shvatiti slobodu kao mjesto gdje može činiti što te volja, jer to vodi u anarhiju i nasilje. Granice slobode određene su etičkim normama, gdje se poštaje drugoga i njegov stav, bez omalovanja, ponižavanja i stigmatiziranja. Ali apsurdno je očekivati da ćemo biti jednaki, s jednakim pravima za sve manjine, osobito

«onaj tko je prirodno onemogućen, ne može nikoga kriviti, niti tražiti da mu nadoknadi njegovu prirodnu uskraćenost nekim zamjenskim paragrafima, kao što ne mogu žena i muž međusobno zamijeniti svoje prirodne uloge i funkcije.» (citat: akademik Slobodan Novak, Večernji list, 11. studenoga 2013.)

Mladi na svom putu odrastanja trebaju orientaciju, trebaju odrasle ljude koji vjerodostojnim primjerom pokazuju da se isplati težiti za brakom, jer brak ima jedinstven potencijal izgradnje mira među spolovima i naraštajima. Pred nama je da sada, u predstojećem vremenu, otvorimo vrata povjerenju i izgradnji novoga zajedništva sa svakom osobom iz naše sredine, velikodušnošću dobrog oca i majke, koji prevladavaju sve poteškoće u komunikaciji sa svojom djecom, u cilju suživota i dijaloga među različitostima. ■

Pred izazovima nove kulture

OSOVILE SU SE NA NOGE NOVE VRIJEDNOSTI I U VRLO KRATKO VRIJEME PREPLAVILE ZAPADNI SVIJET, S JASNOM TENDENCIJOM DA POSTANU I GLOBALNO NORMATIVNE

U želji da našim čitateljima pružimo informaciju o pozadini prašine koja se podigla oko nedavno održanog referendumu i otpora dijela hrvatskih građana prijedlogu da se u Ustav Republike Hrvatske unese odredba po kojoj je brak zajednica žene i muškarca, u dva ćemo nastavka prenijeti razgovor s mons. Nikolom Radićem, u kojemu on govorí o gender ideologiji i Novoj kulturi.

www.jas-koncila.hr

Vi ste već prije više godina počeli upozoravati – možda među prvima na hrvatskom prostoru - u svojim izlaganjima kako nismo dovoljno svjesni promjena koje su nastale na globalnom planu u shvaćanju temeljnih vrijednosti. Kod toga ste posebno naglašavali tzv. gender- ili rodnu ideologiju. Biste li nam kratko objasnili u čemu se sastoje gender ideologija?

Gender-ideologija, ili bolje genderizam (dženderizam) je pojava novijeg datuma na svjetskoj sceni. To je jedan svjetonazor koji nameće novu antropologiju, tj. shvaćanje i razumijevanje čovjeka na neki novi način koji je nespojiv sa općeljudskim i pogotovo sa kršćanskim shvaćanjem čovjeka. O čemu je riječ? Odvajkada je čovjek slušajući i slijedeći svoju

Gender-ideologija je jedan svjetonazor koji nameće novu antropologiju, tj. shvaćanje i razumijevanje čovjeka na neki novi način koji je nespojiv sa općeljudskim i pogotovo sa kršćanskim shvaćanjem čovjeka

narav, svoju biologiju, u bitnim odrednicama znao tko je on, znao je da se ljudsko društvo sastoji od muškaraca i žena i znao je koja je vrijednost i svrha te činjenice. Dženderizam se međutim javlja s ishitrenom idejom da to nije i da ne treba biti tako. On tvrdi da je to društveni konstrukt: naučili su nas da tako mislimo, pa tako i mislimo. U ovoj ideologiji ‘biti muškarac’ ili ‘biti žena’ ne izvire iz naravi, nego se svatko sam treba odlučiti što će biti. Svatko se sam treba opredjeliti za neki “rod” – trajno ili privremeno, kako hoće. Tu je rod najprije radikalno odvojen od spola. Rod i spol/ seks nemaju ništa zajedničko. No seksualnosti nisu mogli zanijekati biološku ukorijenjenost, ali su joj odrekli prirodnu usmjerenuost i svrhovitost razbijši je u niz

Mons. Nikola Radić, svećenik Krčke biskupije, uz redoviti je pastoral završio i studij „gestalt-terapije“ i pastoralne psihologije i dugi niz godina prati i proučava aktualna globalna društvena pitanja vezana posebice uz shvaćanja temeljnih ljudskih vrijednosti i promjena koje se na tom području zbivaju. Među prvima je na hrvatskom prostoru upozoravao na tzv. gender ili rodnu ideologiju i tzv. Novu kulturu.

seksualnih orijentacija koje si opet čovjek bira kako hoće. Zato i tih orijentacija može biti koliko si ljudi žele, kao i rodova. U novom društvu koje bi po njima trebalo nastati obitelj nije više ni potrebna. Jednako je s brakom,

www.tajef.com

iz kojeg izrasta obitelj. Sada se čini sve kako bi se pojam obitelji omločavio, kako bi ona izgubila svoje jasne obrise, ono što je čini da bude obitelj, pa se promovira „obitelj u svim njezinim formama“. Drugim riječima, svašta može biti obitelj. Brak slijedi istu logiku: on postaje zajednica bilo koga, bilo s kim i bilo kada. Na kraju će i ta „zajednica“ biti nepotrebna kao što je nepotrebna životinjama. I to ne treba čuditi, ako se zna da u pozadini svega stoji shvaćanje da čovjek i nije nešto posebno nego samo jedna razvijenija životinja. Tu se u konačnici radi o dekonstrukciji čovjeka kao takvog, o raščovječenju.

U kakvom je to odnosu sa Novom kulturom o kojoj također govorite u posljednje vrijeme?

To je vrlo važno pitanje. Dženderizam je dio šireg konteksta, jedne nove kulture čiji je svjetonazor drukčiji od tradicionalnog judeo-kršćanskog i koja je postavila temelje na kojima se on mogao roditi i razviti. Dženderizam se ne može ni ispravno ni sveobuhvatno razumjeti nego u kontekstu te nove kulture koja ga je iznjedrila. Papa Ivan Pavao II. je upozoravao da svijet uplovjava u područje jedne nove kulture koju treba evangelizirati (nova evangelizacija!). Ona naime proizlazi velikim dijelom iz zapadnjačke apostazije (otpada od Boga) i prikriva protukršćanski program. Osovile su se na noge nove vrijednosti, nove norme, nove paradigme, i nije lako u cijelom tom sklalu razlikovati gdje i na koji način

U ovoj ideologiji 'biti muškarac' ili 'biti žena' ne izvire iz naravi, nego se svatko sam treba odlučiti što će biti. Svatko se sam treba opredijeliti za neki "rod" – trajno ili privremeno, kako hoće

su one protukršćanske, a gdje to nisu. A one su u vrlo kratko vrijeme preplavile zapadni svijet s jasnom tendencijom da postanu i globalno normativne. Zato se s pravom govori o kulturnoj revoluciji. Rijetki bolji poznavaoци ove situacije tvrde da je nepoznavanje tih sadržaja i procesa, kao i neuočavanje svega što je u novoj kulturi stavljen na kocku, upravo nemjerljivih razmjera. A znamo da je neznanje uvijek „loš savjetnik“. Bez ozbiljnog rada na upoznavanju i razlučivanju tih „novih“ normi, mi možemo biti samo njihove nesvesne žrtve. Većina intelektualaca i ljudi na položajima već se prilagodila novim kulturnim paradigmama. Time nije rečeno da je u novoj kulturi sve zlo. I zato je ona, uz ostalo, veliki izazov. Zato mislim da je nama, današnjim kršćanima, najpotrebniji dar Duha Svetoga upravo dar, sposobnost razlučivanja.

Naglašavate novo značenje riječi, novi jezik u toj Novoj kulturi. Zbog čega? Odnosno, što se želi time postići?

Da bi se bilo koja kultura (ili subkultura), „izrazila“ potreban joj je jezik, potrebni su joj odgovarajući pojmovi, izrazi, sintagme. Rekao bih da je upravo jezik njezina najbolja legitimacija. Danas se govori o nekim 2000 novih riječi i pojmovima u zapadnoj kulturi. Tu se ne misli na nove nazive koji se moraju stvarati u znanosti, tehnologiji i sl., nego na područja kao što su svjetonazor, etika, religija, pravo, društveni odnosi, narav i sl. Dvije tisuće novih riječi je više nego dovoljno da se kroz njih profilira jedna nova kultura. S tim se riječima operira u svakodnevnom životu, svi ih moraju naučiti i upotrebljavati (nerijetko i ne znajući što zapravo znače). Tako one promičaju sav društveni život, postaju izraz jednog mentaliteta koji na određeni način nešto vrednuje ili ne vrednuje. Na jedan subverzivan i nesvjestan način to vrednovanje biva nametnuto. I ljudi ga prihvataju, jer inače 'ispadaju iz igre' (što nitko baš ne želi). ■

Nastavak u sljedećem broju

(Iz intervjuja za Kvarnerski vez, studeni 2013.)

Programirani na ljubav

ZA OBNOVU DRUŠTVA POTREBNO KRENUTI OD OBITELJI. ZATO NIPOŠTO NE SMIJEMO ZANEMARITI ONAJ NJEZIN TAJANSTVENI POČETAK, ZALJUBLJENOST DVJU OSOBA ▶ **Barbara i Paolo Rovea**

*S ovim brojem započinjemo objavljivanje niza tekstova upućenih djevojkama i mladićima na njihovom putu pripreme za zajednički život u braku, koji će im pomoći razumjeti je li on/ona prava osoba. Tekstovi su prevedeni iz knjižice *Fidanzati (Zaručnici)*, u izdanju Città Nuove. Autori Barbara i Paolo Rovea, ona fizioterapeut i stručnjak za prirodne metode planiranja obitelji a on lječnik specijalist iz onkologije, radioterapije i bioetike, roditelji su petoro djece i godinama zauzeti u pokretu Nove obitelji.*

Svi želimo da nam život bude lijep, ispunjen, ugodan, jer s tim smo stvorenji. Naša ljudska narav je takva i tome teži.

Mi smo uvjereni da je ljubav temeljno životno iskustvo. Stvoreni smo iz ljubavi, da bismo ljubili i bili ljubljeni. Ljubav daje boje i puninu našim danima, njoj neprestano težimo, u njoj je i najdublja sreća. Zato ćemo pokušati na jednostavan način izbliza dublje promotriti tu ljubav. Osobito ćemo se usredotočiti na ljubav koja se rađa između mladića i djevojke, muškarca i žene.

Zajednički hod može biti jedno od najljepših, posebnih životnih iskustava, koje nas posve

Za obnovu

našega društva potrebno krenuti od obitelji. Zato nipošto ne smijemo zanemariti onaj njezin tajanstveni početak, zaljubljenost dviju osoba, početak nečega potencijalno velikoga i lijepoga za njih i za čitav svijet. Zato vrijedi posvetiti pozornost tzv. hodanju. Kako postaviti stvar? Kako razumjeti je li prava osoba? Gubimo li vrijeme? Ponekad smo sigurni da trebamo nastaviti, a ponekad se osjećamo kao u kavezu. Doživjeli smo to najprije na vlastitoj koži: dugo smo hodali, bilo je lijepo, s neizbjježnim usponima i padovima. Potom smo se vjenčali i dobili petoro djece. Život je ponekad bio naporan, ali uvijek bogat i ispunjen. Promatrali smo ga i u različitim ali sličnim oblicima u mnogim podijeljenim životnim

zahvaća. Barem je kod nas tako bilo. Prema istraživanjima mladi i danas najviše cijene vrednotu obitelji. A zaruke su uvertira. Iako u različitim i raznolikim oblicima, zaručništvo može biti nešto jedinstveno: iskra nečega što može dovesti do odnosa koji se učvršćuje i predodređen je da traje u vremenu.

Uvjereni smo da je za obnovu našega društva potrebno krenuti od obitelji. Zato nipošto ne smijemo zanemariti onaj njezin tajanstveni

pričama kroz sve ove godine (ukupno ih je više od 1500). To su priče zaljubljenih, zaručnika, mlađih parova. Lijepe priče ponekad se isprepliću s onima u kojima lete tanjuri, događaju se usponi i padovi, teške riječi za vrijeme svađa. Neke su prekinute, a neke traju u vremenu.

Što smo, dakle, doživjeli na svojoj koži i koži drugih? Potrebne su nam jasne ideje, kao i čvrsta uporišta. Pomoći će nam da se saberemo i shvatimo postavljamo li čvrste temelje za naš (možebitni) budući bračni suživot. Od temeljne su važnosti, kao u alpinizmu, u rukometu, u svakome sportu. Ako ne naučimo kako se napredujemo u hodanju, ako ne svladamo tehniku na stjeni ili na ledu, teško ćemo se uspeti na planinske vrhunce. Bez temeljnih elemenata nikada nećemo biti uspješni u tenisu i u njemu potpuno uživati.

Postoje li korisni temelji u razdoblju kada se rađa ljubav između muškarca i žene? Mi mislimo da postoje, a iskustvo ovih godina nam to potvrđuje. Imamo dojam da se nedovoljno poznaju i slabo primjenjuju, a to ponekad ima štetne posljedice. Neuvjerljive veze ponekad se dugo otežu, a završavaju suživotom ili neuspjelim brakom. Budući život bračnoga para može biti predivan, ali pod određenim uvjetima: da ga dobro pripremimo, čineći barem što nam je moguće.

Vraćajući se na usporedbu sa sportom, pokušat ćemo promotriti neke od tih temelja, bez pretenzije da budemo iscrpni.

Riječ je o prijedlozima proizišlima iz životnih iskustava, o kojima potom supružnici diskutiraju. Jedan od najljepših i najzanimljivijih vidova života u dvoje upravo je jedinstvenost svake priče. Pred

nymag.com

svakom ženskom ili muškom osobom uvijek volimo ustvrditi koliko je svaka različita, neponovljiva. Stoga će i kao par stvarati nova iskustva, neprestano izmišljajući nove načine ostvarivanja one prave ljubavi na koju se želimo uvijek pozivati.

misliš samo na nju, svijet dobiva boje, sve postaje lijepo, živo, uključujući i onaj teški ispit na fakultetu. Primjećujemo nedvosmisленo nešto posebno jedno prema drugome: to je jedinstvena osoba, drugačija od svih u lijepoj skupini prijatelja – mnogih i vrlo povezanih. Osjećamo se zahvaćeni tim osjećajima koji pred nas otvaraju novu perspektivu.

Počeli smo zajednički hod. Naša je nakana bila ozbiljna. Nismo se željeli igrati osjećajima niti ciljati samo na neku avanturu. O tome smo razgovarali među nama, ali i s nekoliko povjerljivih prijatelja. Razgovarati s osobama od povjerenja o iskustvu para ideja je koja se ne propušta. Smatrali smo da i po našoj starosnoj dobi kao i po vanjskim uvjetima možemo pokušati, krenuti zajedničkim putem da bismo razumjeli može li to postati nešto dugoročno. I avantura je počela.

Artiv City

STRAST ILI RASUĐIVANJE

Zaljubili smo se!

Osjećalo se to u zraku već neko vrijeme. One nedjelje, na povratku s izleta u planinu s prijateljima; jedna smiješno razrezana naranča, potom pojedena sa snijegom, sve to kroz smijeh. No nadasve ona misao već stalna, predivna...

Zaljubili smo se. Nema sumnje. Bila je to velika zaljubljenost, klasična, nedvosmislena, s toliko znakova/simptoma iz priručnika:

ZALJUBILI SMO SE?

Naravno da „klasično zaljubljivanje“ nije jedini put.

Kod Marka i Francesce je to išlo sporo i postupno, bez udara munje. Bio je to osjećaj zahvaćenosti koji je s vremenom rastao. Hodajući primijetili su da je privlačnost rasla, unatoč usponima i padovima, te se pojavila misao da bi zajednički život bio obećavajući. Početna neodlučnost polaganje je ostavila prostor svijesti da su doista zaljubljeni. Sada su sretno vjenčani. ■

Važnost ustanove definicije braka

AKTUALNO RASTAKANJE BRAKA I OBITELJI DIO JE SEKSUALNE REVOLUCIJE KOJA UGROŽAVA DRUŠVENI ŽIVOT S RAZORNIM POSLJEDICAMA

www.ctc.net

Danas se i brak i obitelj – što je po prirodi stvari neodvojivo i što zapravo 'nosi' cijelo čovječanstvo – žele korak po korak likvidirati. Nitko, dakako, neće stati na govornicu i reći: „Mi želimo likvidirati brak i obitelj“. Radije će reći: „Mi ih želimo oplemeniti, oslobođenit od predrasuda u koje su zarobljeni“. Jer u kulturi koja se promovira, i brak i obitelj su „tamnice“ gdje se ljudi ne mogu „razviti“, a da bi se mogli „razviti“ treba srušiti „ograda“. Da bi se to postiglo, koriste se lijepi i plemeniti riječi i pojmovi: ljubav, sloboda, razvitak, ljudsko dostojanstvo, ljudska prava, kvaliteta života itd. To je vrlo perfidna i subverzivna korupcija jezika/rječi. Taktika je: razoriti ljubav u ime ljubavi, slobodu u ime slobode itd. Osim toga treba znati da je nova kultura i nova etika koja se profilira holistički obilježena, tj. sve je ispremreženo, sve je u vezi sa svim, sve je sastavni dio nekog šireg konteksta i sve se međusobno

uvjetuje. Aktualno rastakanje braka i obitelji dio je seksualne revolucije koja ugrožava društveni život u mnogim (da ne kažem svim) njegovim segmentima s razornim posljedicama. Tu antropologija ustupa mjestu zoologiji, samo što su među životinjama određena ponašanja prirodna pa im zato nisu štetna, dok među ljudima nisu prirodna pa ih zato razaraju. Što to konkretno znači, o kakvoj se ljubavi i slobodi radi možemo vidjeti samo iz primjera kojima je Zapad već preplavljen: u Norveškoj djeci u jaslicama čitaju bajke o princu koji se zaljubio u kralja; u Švicarskoj negdje dječake treba dovoditi u vrtiće u ženskim haljinama; u Danskoj na stupovima stoje oglasi: „Iznajmljuje se konj zbog intimnih odnosa“; u Njemačkoj u jednom gradiću legalno funkcionira 10 zoo-borbe; u Norveškoj će se u školskom programu za prvašice pojavit predmet „incest“; u SAD-u svakih 9 minuta jedna osoba oboli od HIV-a zahvaljujući najviše homoseksualnom promiskuitetu; američki su psihijatri pedofiliju proglašili normalnom seksualnom orientacijom. (treba li još nabrajati?) Pokretačima referenduma za ustanovnu definiciju braka i svima koji ih svjesno podržavaju je jasno da od ovakvih pošasti naš narod može sačuvati (koliko se još dade)

jedino prirodni brak koji je isključivo zajednica muškarca i žene i zdrava obitelj koja iz njega izvire. Referendum je jedan vid participativne (sudioničke) demokracije koja omogućuje svakome izravni utjecaj na donošenje važnih odluka koje se njega tiču. Ovo nije ni politički ni vjerski referendum. Ovo je ozbiljan pokušaj jednog naroda koji je, glasujući na referendumu „ZA“, rekao svima koji to trebaju čuti da želi živjeti i oduprijeti se smrti koja mu se nudi. To je u skladu s vjerom, ali prije svega u skladu s ljudskom naravom. Referendum je izuzetno važan i zato što je to rijetka prilika da se svatko izrazi kakav je zapravo čovjek. Mađarska, koja je zbog toga trn u oku „naprednoj“ Evropi, pred par je godina u svom Ustavu zaštitila brak kao zajednicu žene i muškarca. Premijer Orbán je nedavno u Londonu održao govor gdje je rekao da izlazak iz krize vidi upravo u osloncu na tu i druge tradicijske vrijednosti. Na takvim temeljima Mađarska je do sad polučila odlične rezultate. Između ostalog: smanjenje državnog duga i proračunskog deficitia, trostrukovo povećanje stranih investicija u samo jednoj godini, rekordno nisku stopu inflacije i povećanje zaposlenosti. Riješili su se MMF-a. PDV im je 16%, a za mala i srednja poduzeća 10%. Sapienti sat! (Pametnomo dosta!) ■

Mons. Nikola Radić (iz intervjuja za Kvarnerski vez, studeni 2013.)

Dragi čitatelji!

Evo nas na kraju još jedne godine.

Slijedećom 2014. obilježit ćemo 50 godina našeg časopisa. Novi svijet nastao je kao maleni listić, u želji da se povežu prvi sljedbenici karizme jedinstva na našim prostorima.

Želimo nastaviti istim žarom. Krize nas pogađaju sa svih strana, no ustrajat ćemo u umnažanju dobra, prenošenju pozitivnih vijesti i idealja, u međusobnom povezivanju i otkrivanju konkretnih osoba koje rade na tome. Štoviše, našim sadržajima želimo odgovoriti na najtežu krizu, a to je kriza vrijednosti, u pojedincima i u društvu, sve u službi jedne ideje - ujedinjenog svijeta. Za to nam je potrebna i vaša suradnja, jer Novi svijet je prvenstveno sredstvo komuniciranja, a ne toliko proizvodnje misli.

Ovo je prilika da zahvalimo svima onima koji redovito plaćaju svoju pretplatu i tako omogućuju izlaženje našega časopisa. Zahvalujemo nadasve onima koji preplaćuju i druge, koji se brinu da poruka zajedništva izražena u Novom svijetu stigne do osoba koje je očekuju, među prijateljima, u školama, župama i drugim zajednicama. Podsjećamo također da je vrijeme za obnovu pretplate. Uz ovaj broj dobili ste i uplatnicu pa vas molimo da na vrijeme podmirite pretplatu za sljedeću godinu u iznosu od 150 kn. Oni koji nisu podmirili obvezu od ranije, naknadno će dobiti obavijest o tome.

Želimo vam sretan Božić i godinu koja je pred nama!

Uredništvo

Novi svijet

KNJIGA ZA BOŽIĆNI DAR

*Darovi neprolazne
vrijednosti u našim
izdanjima*

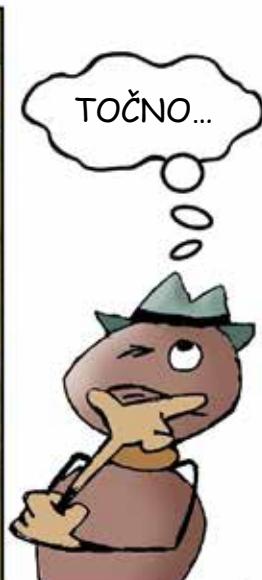
NABAVITE
U KATOLIČKIM
KNJIŽARAMA

FORMI, FOR ME, FOR YOU

Vittorio Sedini

Vittorio Sedini